

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia				
Assignatura		5SS09I MINISTERI (SAGRAMENTS II)				
Any	2023-2024	Curs	cinquè	Valor lectiu	3 ECTS	
Període lectiu	2n semestre	Hores setmanals	1-4	Àrea	CC institucionals	
Professor/a	Dr. Jaume Fontbona i Missé			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

D'entrada es presenta el ministeri ordenat com a sagrament. I la sacramentalitat del ministeri s'arrela en el testimoniatge de l'Escriptura i de la Tradició. El testimoniatge litúrgic ho confirma en la triple diversitat de bisbe, preveres i diaques. I des d'una perspectiva ecumènica, s'apunten els tres trets definidors del ministeri de comunió: el *personal*, el *col·legial* i el *sinodal*.

Cal notar que la plenitud del sagrament de l'orde la té l'episcopat, i que el presbiterat i el diaconat en participen des de la seva especificitat, per això tot el que es diu del ministeri ordenat s'aplica a l'episcopat.

Requisits i orientacions prèvies

- Haver cursat els tractats fonamentals de teologia del 1r cicle.
- Haver cursat Ecclesiologia i Sagraments I.
- Haver cursat les introduccions a la Sagrada Escriptura (AT i NT).
- Tenir bon coneixement del Concili Vaticà II i de la història de l'Església.
- Tenir un cert domini del grec i del llatí.

Objectius

Generals:

- Oferir la visió del sagrament de l'orde des de l'ecclesiologia del Vaticà II, tenint present el testimoniatge litúrgic (*lex orandi*) recollit en les pregàries d'ordenació i en els ritus complementaris.
- Presentar el sacerdocí ministerial al servei del sacerdocí comú dels fidels (cf. LG 10).

Específics:

- Conèixer la rel de la sacramentalitat del ministeri ordenat.
- Conèixer la institució del Dotze pel mateix Jesús i la institució dels Set pels Dotze a causa de la seva importància en les litúrgies d'ordenació i en la reflexió teològica.
- Conèixer el ministeri com a do de Déu a l'Església del Crist.
- Conèixer que tota persona ordenada és constituïda *personalment*, *col·legialment* i *sinodalment* alhora, excepte l'ordenada al diaconat, que no ho és *col·legialment*.
- Conèixer que el *ministeri sacerdotal* consta, des d'antic, del bisbe, dels preveres i dels diaques, on la dimensió *específica* sacerdotal la serveixen el bisbe amb els preveres, i la dimensió ministerial, o *específica* de servei, els diaques.
- Conèixer la relació sinodal entre el sacerdocí comú i el ministerial.

Competències

Competències transversals (genèriques):

- Capacitat d'organització i planificació del treball intel·lectual, amb esforç i

perseverança per portar-lo a terme.

- Capacitat d'anàlisi i de síntesi en els diversos elements que componen la reflexió teològica.
- Capacitat de reflexió, de raonament crític i de discerniment sobre allò que és essencial i allò que és accessori.
- Claredat en el pensament i precisió en l'expressió a l'hora d'elaborar un discurs teològic, per tal d'aprendre a construir el propi coneixement.
- Coneixement de les fonts d'informació bíbliques, patrístiques, magisterials, litúrgiques i teològiques sobre la matèria.
- Capacitat de treball en equip i d'exposició/debat sobre els temes tractats.

Competències específiques:

- Visió del ministeri ordenat com a sacrament de l'Església catòlica, en la seva unitat i diversitat (tres ordes).
- Coneixement del que diu l'Escriptura i la Tradició sobre el ministeri de comunió.
- Coneixement de la litúrgia d'ordenació a l'episcopat, al presbiterat i al diaconat.
- Coneixement dels trets definidors del ministeri ordenat.
- Precisió en l'anàlisi teològica de les pregàries d'ordenació.

Continguts

1. LA SACRAMENTALITAT DEL MINISTERI ORDENAT
 - 1.1. El sacrament de l'orde
 - 1.2. La diferència sacramental entre el fidel ordenat i el no ordenat
 - 1.3. La figura de Jesucrist representada en l'ordenat
 - 1.4. Noció de sacerdoti
 - 1.5. Excurs sobre l'ordenació de les dones
2. EL TESTIMONIATGE DE L'ESCRITURA I LA TRADICIÓ
 - 2.1. La institució dels Dotze i els Apòstols
 - 2.2. La institució apostòlica dels Set
 - 2.3. Do de Déu per a l'edificació de l'Església
 - 2.4. La institució divina del ministeri de comunió
 - 2.5. L'aparició del ministeri de comunió
 - 2.6. El ministeri ordenat durant els segles IV–VI
 - 2.7. Breu recorregut per l'Escolàstica fins a Trento
 - 2.8. La remor de fons
3. EL TESTIMONIATGE LITÚRGIC
 - 3.1. El ritu d'ordenació
 - 3.2. El testimoni litúrgic de l'Església indivisa
 - 3.3. Elements comuns del testimoni litúrgic al llarg de la història
 - 3.4. L'ordenació segons l'actual Ritual (DO), fruit del Vaticà II
4. REFLEXIÓ TEOLÒGICA
 - 4.1. Els trets definidors del ministeri de comunió (*personal, col·legial i sinodal*)
 - 4.2. La identitat en la diversitat del ministeri al servei de la comunió
 - 4.3. Conclusions

Metodologia d'ensenyament i aprenentatge

- En el desenvolupament de les classes es procurarà animar a l'estudi i la reflexió personals.
- Es procurarà d'afavorir el diàleg al si de l'aula sobre determinats aspectes teològics del sacrament de l'orde.
- Es treballarà en forma de tutoria col·lectiva l'anàlisi de les pregàries d'ordenació a l'episcopat, al presbiterat i al diaconat; per tant, caldrà tenir a mà l'actual *Ritual de*

l'ordenació, o bé el manual del professor. Es recomana que l'alumne sintetitzi l'anàlisi feta en una fitxa que li podrà ser útil a l'examen final escrit.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Es comprovarà la consecució dels objectius mitjançant les aportacions a l'aula i a la prova final escrita.
- Per tractar-se d'una avaluació continuada es tindrà en compte l'assistència a classe, el diàleg i la participació en les activitats proposades.
- Es valorarà l'aportació personal especialment en les tutories col·lectives.
- Es donarà un valor positiu a la capacitat d'elaborar un judici propi a la llum de la informació adquirida.
- Es valorarà l'assistència als actes de l'AUSP relacionats amb la matèria.

Tècniques d'avaluació:

- S'avaluaran les competències genèriques en les tutories, en l'actitud participativa a l'aula i en el diàleg a classe (10 %).
- Les competències específiques s'avaluaran mitjançant un únic examen escrit sobre el que s'ha exposat i dialogat a classe.
- La nota de Ministeri s'ajunta a les dels altres sagraments de l'assignatura *Sagraments II* i compta el 40% si s'aprova.

Bibliografia bàsica

1. Text de referència:

FONTBONA I MISSÉ, Jaume, *El ministeri de comunió en l'Església avui* (CPL Libri 43), Barcelona: CPL 2024 (nova edició ampliada).

2. Text complementari:

GRESHAKE, Gisbert, *Ser sacerdote hoy. Teología, praxis pastoral y espiritualidad* (VeI 161), Salamanca: Sígueme 2003.

3. Text litúrgic de referència:

JOAN PAU II (ed.), *Pontificale Romanum. Ex decreto Sacrosancti OEcumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI editum Ioannis Pauli PP. II cura recognitum. De ordinatione episcopi, presbyterorum et diaconorum. Editio Typica Altera 1989*. Versió aprovada pels bisbes de les diòcesis de llengua catalana i confirmada per la Congregació per al culte diví i la disciplina dels sagraments, Barcelona: Balmes-PAM 1997.